

GENTSE MEMORIEDAGEN: 5.6-7 DECEMBER

5 December 1244

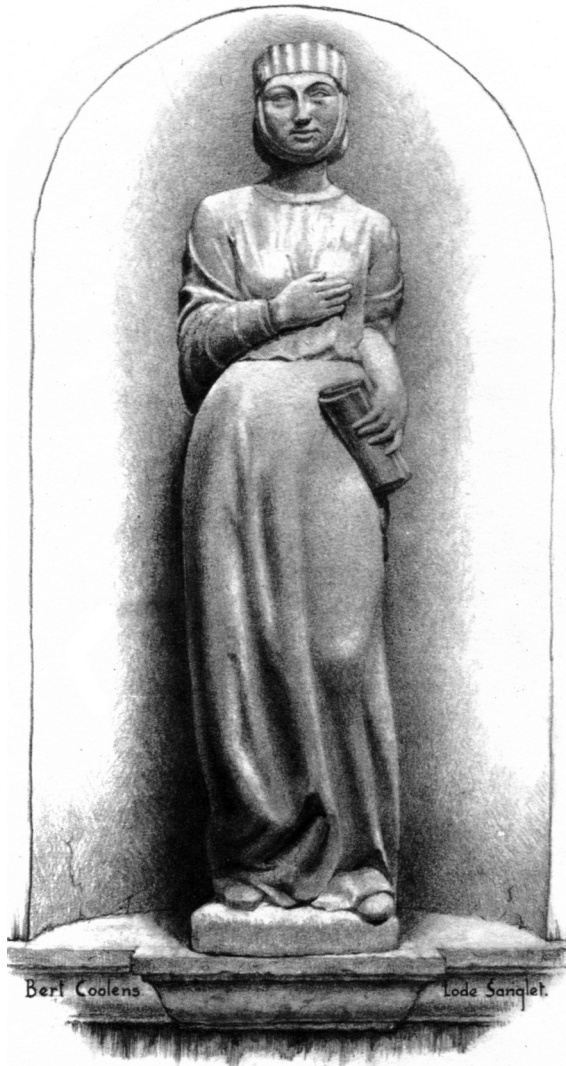
Dood van Johanna van Constantinopel.

Men kan zich natuurlijk de vraag stellen waarom een Gravin van Vlaanderen “van Constantinopel” heette. Die naam had zij te danken aan haar vader

Boudewijn IX die naar de kruistochten trok, er zich onderscheidde en de titel meekreeg “van Constantinopel”. Toch niet zo’n gelukkig idee van Boudewijn om naar die kruistochten te trekken en zijn jonge vrouw Marie de Champagne mee te nemen. Zij stierf in een ver land en hem verging het niet beter, want in de Slag van Andrinopel in 1205 werd hij gevangen genomen door de Koning der Bulgaren die hem ter dood liet brengen.

Dat was iets waar de Franse Koning Philippe-Auguste niet kon om treuren, want enkele jaren voordien had Boudewijn het Frans leger een flinke rammeling gegeven nabij Ieper.

In 1208 liet hij de 2 dochters van Boudewijn, Johanna en Margareta, ontvoeren uit het Gravensteen. Hij liet ze opvoeden aan het Frans Hof in een geest die strookte met zijn belangen. Op dit ogenblik was Johanna 8 jaar

GRAVIN JOHANNA

en haar jongere zus 6.

Denk niet dat het in de Middeleeuwen altijd plezant was om van edele bloede te zijn. Johanna werd op haar 12e in Parijs uitgehuwelijkt aan Ferrand van Portugal. Zo gelukkig was die keus van de Franse Koning ook weer niet, want Ferrand nam het tegen hem op in 1214. Hij werd evenwel gevangen genomen bij de Slag van Bouvines, aan handen en voeten gebonden en netjes gedeponeerd in een kerker in het Louvre. Daar mocht hij 13 jaar uitrusten.

In 1227 kon hij dan eindelijk regeren als Graaf van Vlaanderen, maar 6 jaar later stierf hij.

In 1237 hertrouwde Johanna met Thomas van Savoie wie ze eveneens overleefde.

Men kan in Gent nooit ver gaan zonder iets tegen te komen dat aan haar herinnert. In 1227 liet zij met haar pas uit gevangenschap teruggekeerde echtgenoot het vrouwenklooster uit de Onderbergen overbrengen naar de meersen aan de Leie waar het zou uitgroeien tot de Bijloke-abdij en -hospitaal. Dit was om de plaats te ruimen voor de Dominicanen.

In 1234, zij is dan reeds weduwe, sticht zij het Klein Begijnhof op den Hooie, nu Lange Violettenstraat en in 1242 het Groot Begijnhof “op den Brouc”, anders gezegd ons Oud Begijnhof.

Zij overleed in de door haar gestichte Abdij van Marquettes nabij Rijsel. Zij werd er begraven bij haar eerste echtgenoot Ferrand van Portugal.

“De Vrienden van het Oud Begijnhof” lieten op 28 April 1966 haar beeld plaatsen in een nis boven een der ingangen van de Decrolyschool. Het werd gemaakt door de beeldhouwer Bert Coolens.

5 December 1868

Dood van Mathias Geswein.

Deze Conducteur van Bruggen en Wegen werd hier geboren in 1809.

Bij testament schonk hij zijn aanzienlijk bezit (100.000 fr.) aan de Burgerlijke Godshuizer. Vandaar dat een straat in het Oud Begijnhof naar hem genoemd werd.

5 December 1905

Geboorte van de kunstschilder Robert Van Cauwenberghe. Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 2011 - N° 2 - pp. 168-170

5 December 1906

Geboorte van Louis Mortier.

Het nieuwe beeld van de maagd van Gent aan het Emiel Brauninstituut in de Voldersstraat, van beeldhouwer Achiel Andries (Foto Sted. Dienst).

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2011 - N° 1 - p. 88

5 December 1944

Dood in een concentratiekamp van Henri Story.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2010 - N° 5 - p. 401

5 December 1972

Een beeld van de Maagd van Gent, van de hand van Achiel Andries, wordt geplaatst in de nis boven de ingang van het Emile Brauninstituut.

6 December 1034

Dood van Othelboldus, de 25e Abt van de St-Baafsabdij. Hij nam die functie waar vanaf 1019.
Een grafsteentje van hem bevindt zich in de St-Baafsabdij.

6 December 1446

Ste-Colette komt zich een 2e maal in Gent vestigen.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2003 - N° 5 - pp. 336-337

6 December 1525

Aankomst in het Kasteel van Zwijnaarde van Isabella van Oostenrijk. Zij zal er zes weken later overlijden.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 1999 - N° 1 - pp. 37-38

6 December 1825

Plotselinge dood in Den Haag van Burgemeester Piers de Raveschoot.
Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2005 - N° 3 - pp. 184-185

6 December 1862

Dood van de kunstschilder Félix De Vigne.
Hij werd hier geboren op 16 Maart 1806.
Hij was de zoon van de schilder Ignace, de broer van de beeldhouwer Pierre, de vader van de architect Edmond, van de Schepen en Volksvertegenwoordiger Jules en van Elodie die getrouwd was met een van zijn leerlingen, de gekende schilder Jules Breton.
Zo veel verdienstelijke Gentenaars in dezelfde familie, ga het maar eens zoeken. En we hebben dan nog niets gezegd van de kinderen van zijn broer Pierre. Eén probleem werd althans op een elegante manier opgelost: in het Park werd

een dreef genoemd naar de “Familie De Vigne”. Komt men niet zo veel tegen. Félix was leraar aan de Academie en men kan zich een beeld vormen van zijn waarde wanneer wij zeggen dat één van zijn leermeesters Jozef Paelinck was en één van zijn leerlingen Lieven De Winne.

Hij was een historie-, genre- en portretschilder. Hij maakte een studie van de historische klederdrachten en deed daarvoor opzoekingen in Duitsland, Engeland en Frankrijk. De resultaten van deze studie werden gebundeld in zijn boek “Vademecum ou Recueil des costumes du Moyen-Age pour servir à l’histoire de la Belgique et des pays circonvoisins”. Daarin komen een 1000-tal tekeningen voor.

Toen De Busscher zijn gekend boek “Album du Cortège des Comtes de Flandre” publiceerde was De Vigne de man om het op een verantwoorde manier te illustreren.

Tal van zijn prachtige schilderijen kunnen nog bewonderd worden, zó “De Foor te Gent in de 15e eeuw” en “Een doop in Vlaanderen in de 18e eeuw” in ons museum in Gent. “De Hoppeoogst” in het Museum van Antwerpen, “Winteravond” in het Museum van Brussel en in het Museum van Kortrijk “De Vleeshalle in de Middeleeuwen”. Een ander gekend werk van hem is “Maria van Bourgondië vraagt in 1477 vergiffenis voor haar Ministers Hugonet en Humbercourt”.

Andere gekende werken van hem zijn “Het Kabinet van de oudheidkundige Goltzius” en “Filips Van Artevelde maakt aan het Gentse volk de vernederende voorwaarden bekend van Lodewijk van Male”.

Félix De Vigne werd begraven op het Campo Santo.

6 December 1926

Viering aan de Universiteit van Henri Pirenne.

Zie ook “Ghendtsche Tydinghen” - 2009 - N° 4 - pp.298-299

6 December 1969

Dood van de schilder Robert Arens.

Hij werd hier geboren 31 Augustus 1883.

Na de Nijverheidsschool ging hij naar de Academie.

6 December ...

is natuurlijk ook Sinterklaasdag.

In tegenstelling met het Vaticaan beschouwen wij die brave man nog altijd als een Heilige en wij willen 6 december niet afsluiten zonder eens te herinneren

aan de nu sinds lang verdwenen “Klaaskeskramen” waar het speelgoed van toen verkocht werd.

Er was toen nog geen sprake van gesofisticeerd speelgoed. Erg was dat feitelijk niet want veel kinderen blijven maar een beperkte tijd geïnteresseerd in dat modern speelgoed, het nieuws is er vlug af en de voorkeur gaat vaak uit naar eenvoudige dingen waarrond het kind ongebreideld kan fantaseren.

Grote magazijnen die uitpilden van speelgoed afkomstig van gespecialiseerde fabrieken waren er niet. Kijk- en kooplustigen moesten naar de speelgoedmarkt trekken op het Veerleplein. Daar waren vanaf 15 november de zogenaamde “klaaskeskramen” opgesteld. Dààr was speelgoed te koop.

Welk soort speelgoed? Zeker niet de producties van die gespecialiseerde bedrijven, maar wel van plaatselijke ambachtslieden die zich de maanden voordien afgesloofd hadden om iets te maken dat de jeugd van toen aan het dromen zette. Allemaal zeer eenvoudig speelgoed, vervaardigd uit hout of ijzer en bestemd voor de kinderen van nederige lieden, maar in die tijd waren de meeste Gentenaars nederige lieden.

Wat kon men allemaal zien liggen in die kramen? Trommels, trompetten, houten geweren en sabels, tollens, of juist gezegd “toppen”, want in Gent sprak niemand van een tol. Daar waren ook ijstoppen die men draaiende moest houden met een zweep. En natuurlijk poppen; geen sprake van porselein, het materiaal was hout en was. Het meest eenvoudige was een klein popje uit hout gesneden, het zogenaamd “notepupke”, een naam die oude Gentenaars wel vertrouwd in de oren zal klinken. Maar hoeveel kinderen hebben niet uren lang gespeeld met zo een stom notepupke?

Verder nog bouwdozen met grof gezaagde blokken en “komedies”, anders gezegd vellen papier waarop kleurrijke afbeeldingen stonden die op karton moesten geplakt worden en aldus de basis vormden voor het decor van een primitieve poppenkast.

Ook zeer gegeerd waren de decalcomanies, zij het ook dat dit toen een ongekend woord was, men sprak van “afplakkerkes”.

Klassieke sneukelderijen waren de appelsienen en de speculoos en de nu verdwenen marsepeinen scheepkes, een vaartuigje dat er moest aan herinneren dat Sint-Niklaas ook de patroon was van de schippers.

En aangezien wij nu toch bezig zijn over Sint-Niklaas willen wij enkele woordjes zeggen over zijn zwarte knecht. De van Holland overgewaaide Zwarte Piet was hier een ongekend begrip, het was Nicodemus, en niemand anders. De klaaskeskramen bleven ‘s avonds zeer laat open. Normaal, want de meeste mensen werkten tot ‘s avonds. De kramen werden verlicht met petroleumlampen en het Veerleplein moet toen een toch wel feeëriek uitzicht geboden hebben tegen de achtergrond van het Gravensteen.

Ook dat is al lang weer voorbij.

7 December 1625

Aartshertogin Isabella legt de eerste steen van het nieuw koor van de Ekkergermerkerk.

7 December 1771

Josse Clemmen koopt het huis in de Veldstraat van de weduwe van David 't Kindt.

Zie ook "Ghendtsche Tydinghen" - 2007 - N° 5 - pp. 312-313

7 December 1790

De Oostenrijkers komen terug Gent binnen.
De eerste Oostenrijkse Restauratie.

7 December 1796

Geboorte van Mgr. Delebecque.

Zie "Ghendtsche Tydinghen" - 2008 - N° 6 - p.382

7 December 1810

De geestelijkheid van de St-Michielskerk weigert het schilderij van de Brusselse schilder Andreas Lens, de Maria-Boodschap voorstellend, omdat de engel Gabriël - in strijd met de opinie van de H. Ambrosius - geen vleugels heeft. Lens werd verplicht een paar vleugels bij te schilderen.

7 December 1915

Geboorte van
Romain Deconinck.

Romain Deconinck - 1915-1994.

7 December 1952

Onthulling in de Drabstraat van een gedenkplaat aan de woning van Professor Jozef Vercoullie.

Zie “Ghendtsche Tydinghen” - 1999 - N° 3 - p.162

Hugo Collumbien